

İNGİLİZCE, ALMANCA VE FRANSIZCA ÖĞRENEN ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNDE YABANCI DİL ÖĞRENME STRATEJİLERİNİN KULLANIMI

THE USE OF FOREIGN LANGUAGE LEARNING STRATEGIES BY UNIVERSITY STUDENTS LEARNING ENGLISH, GERMAN AND FRENCH

Dalım Çiğdem ÜNAL^{*}, İrem ONURSAL-AYIRIR^{**}, Sibel ARIOĞUL^{***}

ÖZET: Bu araştırma, Hacettepe Üniversitesi'nin değişik bölümlerine kayıtlı ve Yabancı Diller Yüksekokulu'nun Hazırlık sınıfında İngilizce, Almanca ve Fransızca öğrenen öğrencileri kapsamaktadır. Söz konusu öğrencilerin strateji kullanım durumlarını ölçmek; üç dil grubu arasında strateji kullanımı konusunda istatistiksel açıdan anlamlı bir farkın olup olmadığını saptamak; altı ayrı strateji çeşidi arasındaki bağıntıyı ve öğrencilerde dolaylı ve dolaysız strateji kullanımı arasındaki ilişkiyi ortaya çıkarmak amacıyla, Oxford'un "Dil Öğrenme Stratejileri Envanteri" uygulanmıştır. Her üç dile yönelik olarak yapılan ANOVA (tek yönlü varyans analizi) sonucunda, bir strateji çeşidi dışında, diğer tüm strateji çeşitlerinin kullanımları arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir fark olduğu saptanmıştır. Ayrıca, her üç dilde de öncelikle "Bellek stratejileri"nin, "Bilişsel stratejiler"nin ve "Duyuşsal stratejiler"nin Türk öğrencilere öğretilmesinin gerekli olduğu sonucuna varılmıştır.

Anahtar sözcükler: yabancı dil öğrenme stratejileri, dolaysız stratejiler, dolaylı stratejiler, bağımsız öğrenme

ABSTRACT: This study covers students who are registered in different departments at Hacettepe University and who are learning English, German and French at the Preparatory Class of the School of Foreign Languages. In order to measure these students' use of strategies; to find out if there is any significant statistical difference between those learning English, German and French in terms of using strategies; to calculate the correlation between six different strategy types by finding out the correlation between the use of direct and indirect strategies, Oxford's "Language Learning Strategies Inventory" is administered. As a result of the analysis carried out using ANOVA, it is found that other than one strategy type, there is a significant statistical difference between the uses of all the other strategy types. Apart from this, the conclusion drawn is that it is necessary to teach the use of "memory strategies", "cognitive strategies" and "affective strategies".

Keywords: foreign language learning strategies, direct strategies, indirect strategies, autonomous learning

1. GİRİŞ

Bir yabancı dili öğrenmenin öğrenciler için oldukça zor olduğu bilinmektedir. Ayrıca, yabancı dil öğretmenlerinin öğrenci performanslarını yeterince iyi bulmayıp daha iyi olması gerektiğini dile getirdiklerine de sıklıkla rastlanmaktadır (Khalil 2005). Bugüne kadar, yabancı dil öğretiminde öğrenci performansı konusunu bir sorun olarak görüp ele alan ve bu sorunun altında yatan nedenleri araştıran sayısız bilimsel çalışma yapılmıştır. Özellikle 1970'li yılların başlarından günümüze kadar birçok araştırmada, yabancı dil öğretiminde başarıyı ve öğrenmeyi etkileyen faktörler irdelenmiştir.

Daha etkili bir yabancı dil öğrenimi ve öğretimi konusuna yönelik olarak yapılan araştırmalar kapsamında, öğrenci özellikleri de ağırlıklı olarak incelenmiştir (Rubin 1975; Stern 1975; Woodrow 2005). İyi bir yabancı dil öğrencisinin nasıl olması gerektiği sorusuna yanıt veren temel olgulardan biri de yabancı dil öğrenme stratejilerini tanıyıp kullanmaktır (Woodrow 2005). Bunun nedeni, yabancı dil öğrenme stratejileri ile yabancı dili iyi öğrenmek arasında doğrudan bir ilişkinin olduğunun belirlenmesidir (Altan 2003; Bekleyen 2006; Nisbet, Tindall & Arroyo 2005). Söz konusu ilişkinin niteliği şu şekilde açıklanabilir: Bazı öğrencilerin yabancı dili diğerlerine göre daha hızlı ve etkili bir biçimde öğreniyor olmasının altında bilişsel, duygusal, sosyokültürel temellere dayanan faktörler yatmaktadır. Dil öğrenme stratejileriyle doğrudan bağlantılı olan bu faktörlerden doğru biçimde yararlandıkları oranda, öğrencilerin dil yeterliliğinin de arttığı görülmektedir. (Nisbet, Tindall &

* Yrd. Doç. Dr., Hacettepe Üniversitesi, cunal@hacettepe.edu.tr

** Yrd. Doç. Dr., Hacettepe Üniversitesi, irem@hacettepe.edu.tr

*** Yrd. Doç. Dr., Hacettepe Üniversitesi, aris@hacettepe.edu.tr

Arroyo 2005). Başka bir deyişle, yabancı dilde yeterliliği yüksek olan öğrenciler, dil öğrenme stratejilerini yeterlilik düzeyi düşük olan öğrencilere göre daha sık kullanmaktadırlar (Bekleyen 2006; Chamot & Kupper 1989; Rossi-Le 1989; Tok 2007).

Bu saptama, önemli bir olguya daha işaret etmektedir; yabancı dil öğrencileri, dil öğrenirken karşılaştıkları sorunlarla başa çıkmak, onları çözmek ve başarı düzeylerini yükseltmek amacıyla farklı yabancı dil öğrenme stratejilerini tanımakta ve kullanmaktadırlar. Dolayısıyla bir öğrencinin o dili *nasıl öğreneceğini öğrenmesiyle* doğru orantılı olarak yabancı dildeki yeterliliği de artmaktadır (Khalil 2005; Tok 2007). Bekleyen'e (2006) göre yapılan araştırmalar yabancı bir dili öğrenmede başarılı olan öğrencilerin her dil becerisini geliştirmek için duruma göre birçok farklı strateji kullandıklarını, başarı düzeyi daha düşük olanların ise strateji kullanımlarının yeterli olmadığını ya da duruma uygun stratejiyi seçmekte başarısız olduklarını göstermiştir. Yabancı dilin iyi öğrenilmesi ile dil öğrenme stratejilerinin kullanım sıklığı arasında somut bir etkileşim olduğunun anlaşılması üzerine, yabancı dil öğrenenlerin dil öğrenme stratejilerini kullanması, eğitimciler tarafından gittikçe daha çok önerilmektedir (Bekleyen 2006; Cohen 1998).

Bu çerçevede gerçekleştirilen araştırmaların bazıları da yabancı dil öğrenme stratejilerinin saptanması, tanımlanması ve sınıflandırılması üzerine yoğunlaşmıştır (Chamot & Kupper 1989; Cook 1996; O'Malley & Chamot 1990; Oxford 1990; Rubin & Thomson 1994; Schmidt & Watanabe 2001; Stern 1975; Wenden & Rubin 1987). Araştırmaların detayına inildiğinde, strateji kullanımını etkileyen faktörlerin de incelendiği görülmektedir; cinsiyet, kültürel altyapı, öğrenme stilleri ya da özyeterlilik inancı gibi faktörlerin strateji kullanımını nasıl etkilediği üzerinde durulmuştur (Alptekin 2007; Bekleyen 2006; Oflaz 2008; Tok 2007).

Yabancı dil öğrenme stratejileriyle ilgili, günümüzde kullanılan en kapsamlı dil öğrenme stratejisi envanterlerinden birisi de Oxford (1990) tarafından oluşturulan *Dil Öğrenme Stratejileri Envanteridir* (Strategy Inventory for Language Learning – SILL). Oxford (1990), bu stratejileri, dil öğrenme süreçlerini daha hızlı, daha zevkli, daha özdenetimli, daha etkili kılmak için öğrenciler tarafından atılan adımlar olarak tanımlamıştır. Oxford (1990), öğrencilerin strateji kullanım düzeylerini ölçmek amacıyla hazırladığı bu sınıflandırmada tüm yabancı dil öğrenme stratejilerini iki ana grup altında toplamıştır:

1. Dolaysız stratejiler: “Bellek stratejileri”, “Bilişsel stratejiler”, “Telafi stratejileri”,
2. Dolaylı stratejiler: “Üstbilişsel stratejiler”, “Duyuşsal stratejiler”, “Sosyal stratejiler”.

Dolaysız stratejiler doğrudan doğruya dil ile ilgili stratejilerdir. Bunlar, hedef dilin öğrenilmesi amacıyla, öğrencinin dille bağlantılı çeşitli zihinsel işlemler gerçekleştirmesini gerektiren stratejilerdir ve öğrenilenin yapılandırılması, beyinde işlenip gerektiğinde yeniden kullanılmak için hafızaya aktarılması gibi işlemlere dayanmaktadırlar (Cyr 1998). Dil Öğrenme Stratejileri Envanteri'ndeki dolaysız stratejilerin çeşitleri ve örnekleri, Tablo 1'de görülmektedir (Cyr 1998).

Tablo 1: Dil Öğrenme Stratejileri Envanteri'ndeki Dolaysız Stratejilerin Çeşitleri ve Örnekleri

Soru numarası	Bölüm	Strateji Çeşitleri	Stratejiler	Örnekler
1-9	A	Bellek stratejileri	Zihinsel bağlar kurmak	Gruplandırmak/ sınıflandırmak, bağlantı kurmak / bağlama dayandırmak
			Resim ve sesler kullanmak	Resimler kullanmak, anlam alanı oluşturmak, anahtar sözcüklerden yararlanmak, sesleri bellekte tutmak
			Öğrendiklerini tekrarlamak	Öğrenilenleri düzenli olarak gözden geçirmek
			Eylemler kullanmak	Eylemleri fiziksel olarak gerçekleştirmek ya da bu eylemleri hatırlatacak fiziksel duyumlar yaratmak, mekanik teknikler kullanmak
10-23	B	Bilişsel stratejiler	Dili kullanmak	Tekrarlamak, ses ve yazıları uygulamak, kalıpları saptamak ve uygulamak, yeniden kombine etmek, dili gerçek iletişim bağlamlarında kullanmak

Tablo 1'in devamı

			İletiler almak ve göndermek	Hızlıca anlamak, ileti gönderip almak için kaynaklar kullanmak
			İncelemek ve akıl yürütmek	Akıl yürütmek/ çıkarımda bulunmak, dilsel kullanımları incelemek, bilinen dillerle karşılaştırma yapmak, çeviri yapmak, transfer yapmak (bilgi aktarmak)
			Yapılar kurmak (yaratmak)	Not almak, özet yapmak, altını çizmek
24-29	C	Telafi stratejileri	Akıl yürüterek tahmin etmek	Dilsel ipuçlarını kullanmak, diğer ipuçlarını kullanmak
			Sözlü ve yazılıdaki eksiklerinin üstesinden gelmek	Gerektiğinde anadili kullanmak, yardım istemek, hareketleri kullanmak, tamamen ya da kısmen iletişime girmekten kaçınmak, konuşma konusunu seçmek, iletiyi ayarlamak ya da değiştirmek, sözcükler türetmek, farklı biçimlerde ifade etmek

Dil öğrenme stratejilerinin yalnızca cümleleri analiz etmek ya da sözcükleri öğrenmek gibi zihinsel ve bilişsel fonksiyonları yoktur (Bimmel & Rampillon 2000). Bu stratejiler, aynı zamanda öğrenmeyi planlamaya, duygusal ve sosyal alanlara da yönelik olabilirler. Bu tür stratejiler ise dolaylı stratejiler olarak adlandırılmaktadırlar ve dil öğrenim sürecini çeşitli biçimlerde (duyguları kontrol etmek, iletişim kurmak gibi) düzenlemeye, yönlendirmeye ve desteklemeye yönelik stratejilerdir (Cyr 1998). Bilginin hangi yollar izlenerek öğrenildiği, öğrenmeye ilişkin oluşan duygular ve sosyal davranış biçimleri gibi etkenleri içerirler. Bir başka deyişle, dolaylı stratejilerin öğrenilen konuyla doğrudan bir ilişkisi yoktur, bu stratejilerin kullanımı etkili bir öğrenme için gerekli koşulların oluşmasını dolaylı olarak sağlamaktadır (Bimmel & Rampillon 2000). Dil Öğrenme Stratejileri Envanteri'ndeki dolaylı stratejilerin çeşitleri ve örnekleri, Tablo 2'de görülmektedir (Cyr 1998).

Tablo 2: Dil Öğrenme Stratejileri Envanteri'ndeki Dolaylı Stratejilerin Çeşitleri ve Örnekleri

Soru numarası	Bölüm	Strateji Çeşitleri	Stratejiler	Örnekler
30-38	D	Üstbilişsel stratejiler	Öğrenimini odaklamak	Öğrenilen konuyu incelemek, önceden bilinenle arasında ilişkiler kurmak, dikkatini konuya yöneltmek, anlama aşamasına öncelik vererek üretme aşamasını geciktirmek
			Öğrenimlerini planlamak ve düzenlemek	Bir dilin nasıl öğrenildiğini keşfetmek, amaçlarını belirlemek, dilsel görevleri planlamak ve düzenlemek, dili kullanmak için fırsatlar yaratmak
			Öğrenimlerini değerlendirmek	Kendi kendini kontrol etmek, kendi kendini değerlendirmek
39-44	E	Duyuşsal stratejiler	Endişesini azaltmak	Rahatlama, nefes alma ve meditasyon tekniklerini kullanmak, müziği kullanmak, mizahı kullanmak
			Kendi kendini cesaretlendirmek	Kendi kendini tebrik etmek, risk almak, kendi kendini ödüllendirmek
			Duyularını kayıt altına almak ve ifade etmek	Bedenini dinlemek, kontrol listesi kullanmak, günlük tutmak, duygularını paylaşmak
45-50	F	Sosyal stratejiler	Sorular sormak	Kontrol etmek, açıklamalar istemek; düzeltme yapılmasını talep etmek
			Diğerleriyle işbirliği yapmak	İşbirliği yapmak, dili anadil olarak kullananlarla işbirliği yapmak
			Empati geliştirmek	Diğerinin kültürüne açık olmak, başkalarının duygu ve düşüncelerine karşı duyarlı olmak

Tablo 1 ve Tablo 2’de görüldüğü gibi, bu sınıflandırmada, dolaysız ve dolaylı strateji kategorisinin her biri üç alt kategoriye bölünmüş, böylece, yabancı dil öğrenme stratejileri toplam altı grupta toplanmıştır. Bu strateji çeşitleri şöyle sıralandırılmıştır: Bölüm A: “Bellek stratejileri”, Bölüm B: “Bilişsel stratejiler”, Bölüm C: “Telafi stratejileri”, Bölüm D: “Üstbilişsel stratejiler”, Bölüm E: “Duyuşsal stratejiler” ve Bölüm F: “Sosyal stratejiler”. Ayrıca her alt kategori, kendi içinde daha ayrıntılı bir biçimde daha ayrıntılı strateji türlerine ayrılmıştır.

Günümüzde öğrenciler, öğrenimlerinden kendileri sorumlu olan, kendi bilgi, kapasite ve stratejilerini kullanarak bu sürece etkin bir biçimde katılması gereken bireyler olarak görülmektedir (Mandl & Friedrich 2006; Sprörer & Brunstein 2005). İyi bir dil öğrencisi özellikle aktif, üretken, pratik yapan, soru soran, kısacası dil öğrenme stratejilerini bilip kullanan bir öğrenci olmalıdır (Chamot 2001a). Öğrenme süreci içerisinde görev ve sorumluluklarının bilincinde olan, onları aktif bir tutum içinde yerine getiren yabancı dil öğrencisi, özde *bağımsız öğrenmeyi* de gerçekleştirmiş olur. Bağımsız öğrenmedeki temel olgu, öğrencide öncelikle kendi öğrenme sürecini planlama ve değerlendirme becerisinin bulunmasıdır (Bimmel & Rampillon 2000). Avrupa Konseyi’nin son yıllarda hazırladığı ve Avrupa Birliği’nin yabancı dil politikalarının açıklandığı bazı kaynaklarda *bağımsız öğrenmenin* önemi vurgulanmaktadır (Karamanoğlu 2005; Silahsızoğlu 2004). Bu kaynaklardan birisi yabancı dil öğretiminde öğretimi her yönüyle planlamak, ders içeriklerini hazırlamak ve ölçme-değerlendirme ölçütlerini belirtmek için hazırlanan *Avrupa Ortak Başvuru Metni* (Council of Europe 1998), bir diğeryse, öğrencilerin yabancı dil öğrenme sürecinde geçtikleri her aşamayı belgelemeleri, ölçmeleri ve değerlendirmeleri için hazırlanan *Avrupa Dil Gelişim Dosyası*dır (Council of Europe 1997). Bu kaynaklarda sözü edilen bağımsız öğrenme, öğrencilerin kendi öğrenme süreçlerine yönelik önemli kararları kendilerinin almalarıyla ortaya çıkar (Karamanoğlu 2005). Bağımsız öğrenme kavramındaki bakış açısı, çağdaş öğretim ilkeleri arasında yer alan *learning to learn* (öğrenmeyi öğrenmek) ilkesini desteklemektedir (Bimmel & Rampillon 2000; Silahsızoğlu, 2004).

Bağımsız öğrenmenin temel koşullarından biri de yabancı dil öğrenme stratejilerinin kullanılmasıdır (Bimmel & Rampillon 2000, Karamanoğlu, 2005; Silahsızoğlu, 2004); ancak belirtmekte yarar var ki, dil öğrenme stratejilerinin neleri kapsadığının biliniyor olması, öğrencilerin otomatik olarak bağımsızlaşmış olduğu anlamına gelmez (Bimmel & Rampillon 2000; Cyr, 1998). Cyr’e (1998) göre, eğer öğrenciler derslerde dil öğrenme stratejilerine yönelik alıştırmaların yapılması sonrasında, yabancı dil stratejilerini ders dışı ortamlarda da kullanmayı sürdürüyorlarsa onların bağımsızlaşmasına katkı sağlanmış demektir.

Bu konuda yabancı dil öğretmenine düşen görev, sınıftaki öğrencilerin strateji kullanımını ölçüp, daha sonra da, önerilen yaklaşımlardan/modellerden uygun olanlarını kullanarak, öğrencilere strateji kullanımını öğretmektir (Altan 2003). Bu görevi gerçekleştirmek için ders içeriklerine çok iyi hakim olmalı, öğrencilerin önceden edindikleri bilgileri bilmeli ve gereksinimlerini dikkate almalıdır. Bunun yanı sıra, öğretim malzemesini iyi tanımalı, öğrencilere amaca uygun görevler vermeli ve bu görevleri yerine getirmek için öğrencinin kullanması gereken stratejileri de tanımalıdır (Cyr 1998).

1.1. Araştırmanın Önemi

Bimmel ve Rampillon’a (2000) göre öğrenciler yabancı dil stratejilerini mutlaka kullanırlar, ancak bunu bilmeden yaparlar. Öğrencilerin yabancı dil öğrenme stratejilerini etkin bir biçimde kullanmasını sağlamak için onları bu konuda bilinçlendirmek ve eğitmek gerekmektedir (Bimmel & Rampillon 2000; Cyr 1998). Bu çalışmanın *Giriş* bölümünde sözü edilen ‘iyi bir yabancı dil öğrencisi olmak’, ‘öğrenmeyi öğrenmek’, ‘bağımsız öğrenme’ gibi kavramların önemi, strateji kullanımına yönelik bilimsel araştırmaların yapılmasıyla daha da vurgulanmaktadır. Bunun nedeni şöyle açıklanabilir: Yabancı dil öğrencilerinin dil öğrenme stratejilerini hangi sıklıkla kullandığının araştırılması, onları öğrenme süreçleri içinde bağımsız kılmak ve öğrenmeyi öğrenmelerini sağlamak için, kendilerine ne tür bir strateji eğitiminin verilmesi gerektiğini saptamak açısından gereklidir (Cyr 1998). Derslerde alacakları strateji eğitimi sayesinde öğrenciler, daha önce kullanmadıkları stratejileri tanıyıp bilinçli olarak kullanma olanağı bulacak, böylece yabancı dil öğrenme süreçlerini etkili kılarak daha bağımsız ve daha başarılı olabileceklerdir (Bimmel & Rampillon 2000; Cyr 1998). Bu bağlamda

Oxford (1993), yabancı dil öğrenimi sürecinde çeşitli strateji türlerinin kullanılmasını zorunlu görmüş ve eğer bu kullanımın gerçekleşmediği görülüyorsa, nedeninin ayrıca araştırılması gerektiğini belirtmiştir (Tok 2007).

Bir öğrencinin daha önce öğrendiği bir bilgiyi, yeni karşılaştığı öğrenme durumlarına aktarır kullanıyor olması, onun bağımsız öğrenme sürecinde başarılı olduğunu gösterir (Bimmel & Rampillon 2000). Benzeri bir durum, yabancı dil öğrenme stratejilerinin kullanımıyla da kendisini gösterebilir: Bir öğrenci öğrendiği bir dil stratejisini derslerin çeşitli aşamalarında ya da ders dışı durumlarda da kullanma eğilimi gösterdiğinde bağımsızlaşmış olacaktır, çünkü dil stratejilerini daha sıklıkla kullanması ve hangi stratejiyi, nerede ve ne zaman kullanması gerektiğini bilmesi, onun dili bağımsız bir biçimde, daha kalıcı ve daha etkili öğrenmesini sağlayacaktır.

Çeşitli yabancı dilleri öğrenen Türk öğrencilerin strateji kullanım düzeylerinin araştırılarak elde edilen verilerin değerlendirilmesi, öğrencilere ne tür bir strateji eğitiminin verilmesi gerektiğinin saptanması açısından gereklidir. Bu olgudan yola çıkarak, öğrenci gruplarında dil öğrenme stratejilerinin daha çok kullanılmasını sağlamak üzere strateji eğitimi verilmesi gerektiği vurgulanmaktadır (Chamot 2004). Bu tür çalışmalarda ortaya konan verilerden elde edilen sonuçlara göre, strateji öğretimi çerçevesinde önerilerin getirilmesi ve somut adımların atılması sağlanmalıdır. Dil öğrenme stratejilerinin daha çok kullanılması yoluyla bağımsız öğrenme ve etkili öğrenme süreçlerine katkı sağlanmış olacaktır.

Yukarıda sözü edilen nedenlerden dolayı bu çalışmada, Oxford'un (1990) geliştirdiği Dil Öğrenme Stratejileri Envanteri'ne göre farklı dilleri öğrenen Türk üniversite öğrencilerinin strateji kullanım düzeylerinin saptanması önem taşımaktadır. Dolayısıyla çalışmanın önemi, Türkiye'de İngilizce, Fransızca ve Almanca öğrenen üniversite öğrencilerin çeşitli dil öğrenme stratejilerini hangi sıklıkla kullandıklarını incelemek ve daha yüksek düzeyde kullanılması gereken stratejileri saptayarak eğitimcileri bu stratejilerin öğretimi için teşvik etmeye yöneliktir. Bu alanda çok çeşitli ve çok sayıda, farklı bakış açılarıyla gerçekleştirilmiş çalışmaların olmasına karşın, farklı dilleri öğrenen öğrencilerin karşılaştırıldığı çalışmalara rastlanmamaktadır ve konunun yeni bir bakış açısıyla ele alınmasının alana katkıda bulunacağı düşünülmektedir.

1.2. Araştırmanın Amacı

Bu çalışmanın temel amaçları şöyle sıralandırabilir:

1. İngilizce, Almanca ve Fransızca öğrenenler arasında strateji kullanımı konusunda istatistiksel açıdan anlamlı bir farkın olup olmadığını saptamak;
2. Yabancı dil öğrenimi gören öğrencilerin hangi yabancı dil öğrenme stratejisini hangi düzeyde kullandıklarını saptayarak altı ayrı strateji çeşidi arasındaki ilişkiyi ortaya çıkartmak;
3. Öğrencilerde dolaylı ve dolaysız stratejilerin kullanım sıklığı arasındaki farkı ortaya çıkartmak;
4. Düşük düzeyde kullanılan strateji gruplarını saptayarak derslerde bunlara yönelik strateji eğitimi verilmesinin gerekliliğini vurgulamak.

2. YÖNTEM

Bu araştırma, 2007-2008 öğretim yılı Bahar yarıyılında Hacettepe Üniversitesi'nin çeşitli Fakültelerinin değişik bölümlerine kayıtlı ve Yabancı Diller Yüksekokulu'nun Hazırlık sınıfında öğrenim görmekte olan toplam 343 gönüllü öğrenciyle gerçekleştirilmiştir. Bu öğrencilerin 143'ü İngilizce, 138'i Almanca ve 62'si Fransızca olmak üzere haftada 25 saat yabancı dil dersi görmektedir.

2.1. Veri Toplama Araçları

“Dil Öğrenme Stratejileri Envanteri” (Oxford 1990) bugüne kadar tüm dünyada 17 dile uyarlanarak 10.000'den fazla öğrenciye uygulanmış (Chamot 2001b) ve 45'ten fazla sayıda kapsamlı bilimsel çalışmada kullanılmıştır (Nisbet, Tindall & Arroyo 2005). Ayrıca dünya çapında geçerliliği

ve güvenilirliği olduğu kabul edilmektedir (Khalil 2005). Bu nedenle bu çalışmada veri toplama aracı olarak *Dil Öğrenme Stratejileri Envanteri* (SILL, 7.0 versiyonu) kullanılmıştır.

Orijinal dili İngilizce olan *Dil Öğrenme Stratejileri Envanteri* üç dil uzmanı tarafından Türkçeye uyarlanmış ve gerekli düzeltmeler yapılmıştır. Ayrıca her dil için 10'ar kişiden oluşan üç ayrı öğrenci grubuna anketin dilsel açıdan anlaşılır olup olmadığına yönelik pilot uygulama yaptırılmış, belirtilen görüşlere göre yeniden ele alınarak anketin son biçimi oluşturulmuştur.

Öğrencilerden anketteki 5'li Likert tipi 50 maddede yer alan stratejilerin "kendileri için ne düzeyde geçerli olduğunu" belirtmeleri istenmiştir. Bu işlem, 1 ile 5 arasındaki derecelendirme yoluyla gerçekleştirilmiş ve derecelendirme için şu ifadeler kullanılmıştır: "Hiç/neredeysen hiçbir zaman", "Ender olarak", "Bazen", "Çoğunlukla" ve "Her zaman /neredeysen her zaman". Böylece, strateji kullanım sıklıklarının/düzeylerinin ölçülmesi sağlanmıştır.

2.2. İşlemler

Araştırma verileri SPSS (12.0 versiyonu) istatistik programı kullanılarak analiz edilmiştir. İngilizce, Almanca ve Fransızca öğrenen öğrencilerin kullandıkları çeşitli strateji türlerine ait belirleyici istatistik değerleri (temel istatistikleri) verilmiştir; bunlar ortalama, standart sapma, ortalama standart sapma değerleridir. Söz konusu istatistik değerleri, çeşitli dil öğrenme stratejilerinin hangi sıklıkta kullanıldığına yöneliktir. Yabancı dil öğrencilerinin kullandığı stratejilerin değerlendirilmesi Oxford'un (1990) belirtmiş olduğu ortalamalara göre yapılmıştır: Buna göre, 2.4 ve altındaki ortalama düşük, 2.5 ve 3.4 arasındaki ortalama orta, 3.5 ve üstündeki ortalama ise yüksek seviyede strateji kullanımını göstermektedir (Bekleyen 2006).

Bu çalışmada öğrencilerin öğrendikleri yabancı dile göre strateji kullanımını arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir farkın olup olmadığı da araştırılmıştır. Söz konusu ortalama değerler kullanılarak yabancı dil değişkenine göre yabancı dil öğreniminde strateji kullanımları arasındaki farkların istatistiksel olarak anlamlı olup olmadığı, ikiden çok gruba ait ortalamalar arası fark kontrolü için ANOVA (tek yönlü varyans analizi) kullanılarak sınanmıştır. Anket çalışmasına ait güvenilirlik analizi yapılmış ve Cronbach Alpha güvenilirlik katsayısı 0,91 olarak bulunmuştur. Bu durumda, çalışmanın güvenilirlik düzeyinin kabul edilir nitelikte olduğu görülmüştür.

Her alt başlık için H_0 yokluk hipotezi "Bölüm X için yabancı dil öğreniminde strateji kullanımı hakkında İngilizce, Almanca ve Fransızca öğrenen öğrencilere ait görüşler arasında fark olmadığı" şeklinde olurken, H_1 karşıt (seçenek) hipotezi ise "Bölüm X için yabancı dil öğreniminde strateji kullanımı hakkında İngilizce, Almanca ve Fransızca öğrenen öğrencilere ait görüşler arasında her biri diğerinden farklıdır" şeklindedir.

Bu çalışmada yanılğı payı üst sınırı 0,05 olarak alınmıştır. F_{test} ve F_{hesap} değerlerinin karşılaştırılmasında eğer hesap değeri tablo değerinden küçük olursa ($F_{hesap} < F_{tablo}$) H_0 yokluk hipotezi kabul edilir, başka bir deyişle gruplar arasındaki farkın önemli olmadığı söylenir. Aynı sonuca ulaşılmasını sağlayan diğer bir karşılaştırma ise tabloda yer alan önem değerinin (significance), testi yaptığımız 0,05'lik yanılğı payından daha büyük olması verecektir ($p > 0,05$). Eğer elde edilen hesap değeri tablo değerinden büyük olursa ($F_{hesap} > F_{tablo}$) H_0 yokluk hipotezi reddedilir, başka bir deyişle incelenen grupların en az birinin diğerlerinden farkının önemli olduğu söylenir. Aynı sonucun elde edilmesini sağlayan diğer bir karşılaştırma ise tabloda yer alan önem değerinin (significance), testi yapılan 0,05'lik yanılğı payından daha küçük olması verecektir ($p < 0,05$).

3. BULGULAR

Aşağıda yer alan ilk tabloda (Tablo 3) İngilizce, Almanca ve Fransızca öğrenen öğrencilerin sırasıyla her strateji grubundaki belirleyici istatistik değerleri (temel istatistikleri) ortalama, standart sapma, ortalama standart sapma değerleri yer almaktadır. Bu değerler, çeşitli dil öğrenme stratejilerinin hangi sıklıkta kullanıldığını göstermektedir.

Tablo 3: Öğrenilen Yabancı Dile Göre Strateji Çeşitlerinin Kullanım Düzeyleri

Strateji Türleri	Yabancı Dil	n	Ortalama	Standard Sapma	Ortalama Standard Sapma
Bellek stratejileri	İngilizce	143	2,7299	0,61650	0,05155
	Almanca	138	2,8201	0,61975	0,05276
	Fransızca	62	3,1973	0,58641	0,07447
	Toplam	343	2,8506	0,63345	0,03420
Bilişsel stratejiler	İngilizce	143	2,6067	0,50655	0,04236
	Almanca	138	2,7676	0,66941	0,05698
	Fransızca	62	3,1758	0,53049	0,06737
	Toplam	343	2,7743	0,61419	0,03316
Telafi stratejileri	İngilizce	143	3,2076	0,53729	0,04493
	Almanca	138	3,2788	0,96006	0,08173
	Fransızca	62	3,3526	0,53423	0,06785
	Toplam	343	3,2625	0,73677	0,03978
Üstbilişsel stratejiler	İngilizce	143	2,9322	0,75731	0,06333
	Almanca	138	3,2938	0,80820	0,06880
	Fransızca	62	3,7550	0,66494	0,08445
	Toplam	343	3,2264	0,81690	0,04411
Duyuşsal stratejiler	İngilizce	143	2,3648	0,66268	0,05542
	Almanca	138	2,7162	0,65116	0,05543
	Fransızca	62	3,2584	1,12236	0,14254
	Toplam	343	2,6677	0,82427	0,04451
Sosyal stratejiler	İngilizce	143	2,8833	0,72415	0,06056
	Almanca	138	3,3336	0,76363	0,06500
	Fransızca	62	3,6553	0,64363	0,08174
	Toplam	343	3,2040	0,78225	0,04224

Yabancı dil öğrenim stratejilerinin kullanımının İngilizce, Almanca ve Fransızca öğrenen öğrencilere göre incelenmesi sonucunda elde edilen bilgilerin yorumları maddeler halinde aşağıda verilmiştir:

- Üç dil arasında en yüksek düzeydeki strateji kullanımı, “Üstbilişsel stratejiler”e yönelik 3,75 ortalama ile Fransızca öğrenen öğrencilere aittir (3,5-5,0 arası ortalama: yüksek düzey).
- Üç dil arasında en düşük düzeydeki strateji kullanımı, “Duyuşsal stratejiler”e yönelik 2,36 ortalama ile İngilizce öğrenen öğrencilere aittir (1,0-2,4 arası ortalama: düşük düzey).
- Yalnızca Fransızca için bölüm ortalamaları incelendiğinde, en yüksek ortalamanın “Üstbilişsel stratejiler”de olduğu görülmektedir ($X=3,75$). Bunu “Sosyal stratejiler” ($X=3,65$), “Telafi stratejileri” ($X=3,35$), “Duyuşsal stratejiler” ($X=3,25$), “Bellek stratejileri” ($X=3,19$) ve “Bilişsel stratejiler” ($X=3,17$) izlemektedir.
- Yalnızca Almanca için bölüm ortalamaları incelendiğinde, en yüksek ortalamanın “Sosyal stratejiler”de olduğu görülmektedir ($X=3,33$). Bunu “Üstbilişsel stratejiler” ($X=3,29$), “Telafi stratejileri” ($X=3,27$), “Bellek stratejileri” ($X=2,82$), “Bilişsel stratejiler” ($X=2,76$) ve “Duyuşsal stratejiler” ($X=2,71$) izlemektedir.
- Yalnızca İngilizce için bölüm ortalamaları incelendiğinde, en yüksek ortalamanın “Telafi stratejileri”nde olduğu görülmektedir ($X=3,20$). Bunu “Üstbilişsel stratejiler” ($X=2,93$), ile “Sosyal stratejiler” ($X=2,88$), “Bellek stratejileri” ($X=2,72$), “Bilişsel stratejiler” ($X=2,60$) ve “Duyuşsal stratejiler” ($X=2,36$) izlemektedir.
- Üç dile ilişkin tüm stratejilerin kullanımına ait ortalamalar birbiriyle karşılaştırıldığında şu sıralama ortaya çıkmaktadır: En yüksek olan ortalama Fransızca öğrenenlere ait olduğundan ($X=3,39$), Fransızca strateji kullanımında 1. sırada yer almaktadır. Almanca ise her bölümde, Fransızcadan sonra

ikinci sırada gelmektedir ($X=3,03$). En düşük strateji kullanımı düzeyi ise İngilizce öğrenenler için söz konusudur ($X=2,78$), bu durumda İngilizce 3. ve son sıradadır.

- Bütün yabancı dil stratejilerinin üç dildeki kullanım ortalaması 3,00 ile orta düzeydedir (2,5-3,4 arası ortalama: orta düzey). Strateji çeşitlerinin ortalamaları genel olarak incelendiğinde ise, en yüksek ortalamanın “Telafi stratejileri”nde ($X=3,26$) olduğu görülmektedir. Bu ortalamayı sırasıyla aşağıdaki stratejiler izlemektedir: “Üstbilişsel stratejiler” ($X=3,22$), “Sosyal stratejiler” ($X=3,20$), “Bellek stratejileri” ($X=2,85$), Bilişsel stratejiler ($X=2,77$) ve “Duyuşsal stratejiler” ($X=2,66$).

- Dolaylı stratejilerin bir çeşidi olan “Duyuşsal stratejiler” üç grubun ortalaması alındığında en düşük oranda kullanılan strateji grubudur. Bunun nedenini saptamak amacıyla, ankette “Duyuşsal stratejiler”i kapsayan sorulara yönelik detaylı inceleme yapılmış ve “Yabancı dil öğrenirken duygularımı bir günlüğe yazarım” sorusunun bütün sorular arasında 1,3 ortalama ile “neredeyse hiçbir zaman” kullanılmadığı anlaşılmıştır. Bu değer, aynı zamanda ankette yer alan 50 soru arasında saptanan en düşük ortalamadır. Bu durum ise dolaylı stratejilerden olan “Duyuşsal stratejiler” grubunun en düşük düzeyde kullanıldığının ortaya çıkmasına neden olmuştur.

Tablo 4’te ise Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) sonuçları yer almaktadır.

Tablo 4: Yabancı Dil Öğrenme Stratejilerinin Kullanım Düzeylerinin Strateji Çeşitlerine Göre Karşılaştırılması

		Kareler Toplamı	df	Kareler Ortalaması	F	P
Bellek stratejileri	Gruplar arası	9,664	2	4,832	12,879	0,000
	Gruplar içi	127,566	340	0,375		
	Toplam	137,230	342			
Bilişsel stratejiler	Gruplar arası	14,017	2	7,009	20,722	0,000
	Gruplar içi	114,994	340	0,338		
	Toplam	129,012	342			
Telafi stratejileri	Gruplar arası	,971	2	0,485	0,893	0,410
	Gruplar içi	184,678	340	0,543		
	Toplam	185,648	342			
Üstbilişsel stratejiler	Gruplar arası	30,330	2	15,165	26,055	0,000
	Gruplar içi	197,897	340	0,582		
	Toplam	228,227	342			
Duyuşsal stratejiler	Gruplar arası	35,074	2	17,537	30,223	0,000
	Gruplar içi	197,289	340	0,580		
	Toplam	232,363	342			
Sosyal stratejiler	Gruplar arası	29,654	2	14,827	28,065	0,000
	Gruplar içi	179,622	340	0,528		
	Toplam	209,276	342			

Tek Yönlü Varyans Analizi – ANOVA’dan elde edilen sonuçların yorumları maddeler halinde aşağıda verilmiştir.

- “Bellek stratejileri”, “Bilişsel stratejiler”, “Üstbilişsel stratejiler”, “Duyuşsal stratejiler” ve “Sosyal stratejiler” alt başlıklarında “Bellek stratejileri”, “Bilişsel stratejiler”, “Üstbilişsel stratejiler”, “Duyuşsal stratejiler” ve “Sosyal stratejiler” için yabancı dil öğreniminde strateji kullanımı hakkında İngilizce, Almanca ve Fransızca öğrenen öğrencilere ait görüşler arasında farkın olmadığı savını taşıyan H_0 hipotezi reddedilir. Bizi aynı sonuca ulaştıran diğer bir karşılaştırma ise tabloda yer alan önem değerinin (significance) (0,00) testi yaptığımız 0,05’lik yanılığ payından daha küçük olmasıdır ($p<0,05$). Özet olarak, aşağıda verilen Tablo 4’de görülmekte olan İngilizce, Almanca ve Fransızca öğrenen öğrencilerin “Bellek stratejileri”, “Bilişsel stratejiler”, “Üstbilişsel stratejiler”, “Duyuşsal stratejiler” ve “Sosyal stratejiler” için yabancı dil öğreniminde strateji kullanımlarına ait ortalamalar arasındaki farkın istatistiksel olarak yüzde 95 güven düzeyinde anlamlı olduğu söylenebilir.

• “Telafi stratejileri” alt başlığında “Telafi stratejileri için yabancı dil öğreniminde strateji kullanımı hakkında İngilizce, Almanca ve Fransızca öğrenen öğrencilere ait görüşler arasındaki farkın olmadığı savını taşıyan H_0 hipotezi kabul edilir. Bizi aynı sonuca ulaştıran diğer bir karşılaştırma ise tabloda yer alan önem değerinin (significance) (0,41) testi yaptığımız 0,05’lik yanılığın payından daha büyük olmasıdır ($p>0,05$). Özet olarak aşağıda verilen Tablo 5’te görülmekte olan İngilizce, Almanca ve Fransızca öğrenen öğrencilerin “Telafi stratejileri” için yabancı dil öğreniminde strateji kullanımlarına ait ortalamalar arasındaki farkın istatistiksel olarak yüzde 95 güven düzeyinde anlamlı olmadığı söylenebilir.

4. TARTIŞMA ve SONUÇ

Bu araştırmadan elde edilen veriler, yabancı dil öğrenen Türk üniversite öğrencilerinde “Duyuşsal stratejiler”in, “Bellek stratejileri”nin ve “Bilişsel stratejiler”in kullanımının, diğer stratejilerin kullanım düzeylerinden daha düşük düzeyde olduğunu ortaya koymuştur. Ancak özellikle “Bellek stratejileri” ve “Bilişsel stratejiler”, dil öğrenme stratejileri konusunda yapılan çalışmalarda etkililiği ve önem derecesi en çok vurgulanan yabancı dil öğrenme stratejileridir. Bu durum bize özellikle dolaysız stratejilerden “Bellek stratejilerinin” ve “Bilişsel stratejilerin” kullanımı konusunda Türk öğrenci gruplarının bilinçlenmesi ve bilinçlendirilmesi gerektiğini göstermektedir. Amaç, bu iki dolaysız strateji türünde daha yüksek düzeyde kullanım sağlamak olmalıdır.

Dolaysız strateji grubundan “Telafi stratejileri”nin en sıklıkla kullanılan strateji çeşidi olduğu görülmüştür. Ayrıca üç grubun karşılaştırıldığı ANOVA testinin sonucuna göre, “Telafi stratejileri” için grupların kullanım düzeyleri arasındaki fark istatistiksel açıdan anlamlı değildir ($p>0,05$). “Telafi stratejileri” dışındaki diğer tüm stratejiler için gruplar arasında farkların istatistiksel açıdan anlamlı olduğu görülmüştür. İngilizce öğrenen öğrencilerin “Telafi stratejileri” dışındaki diğer yabancı dil öğrenme stratejilerini Almanca ve Fransızca öğrenenlerden daha düşük düzeyde kullanıyor olmalarının saptanması sonucunda, özellikle İngilizce dil derslerinde strateji öğrenimi konusunun ihmal edilmeden etkili hale getirilmesi gerektiği anlaşılmıştır.

İngilizce, Almanca ve Fransızca öğrenen öğrenciler dolaylı stratejilerden “Duyuşsal stratejiler”in kullanımına yönelik eğitim almaya da gereksinim duymaktadırlar. Bunun nedeni, bu strateji türünün diğer tüm stratejilere oranla en düşük düzeyde kullanılıyor olmasında yatmaktadır. Zihinsel, bilişsel, duyuşsal ve diğer farklı öğrenme süreçlerinin irdelenmesi, saptanan her sonucun daha iyi bir yabancı dil öğretimi için değerlendirilmesi ve kullanılması gerekmektedir. Bağımsız öğrenmeyi gerçekleştirebilen bir yabancı dil öğrencisi, hangi stratejiyi ne amaçla ve ne zaman kullanması gerektiğinin bilincindedir. Bu özellik ise, öğretmen tarafından kendisine öğretilen stratejileri içselleştirerek, strateji kullanımı konusunda doğru aktarımlar ve uygulamalar yapmasıyla kazanılmaktadır.

Yapılan bu çalışmanın sonucunda, Hacettepe Üniversitesi’nin Hazırlık sınıfında İngilizce, Almanca ve Fransızca öğrenen öğrencilerin yabancı dil öğrenme stratejilerini kullanımları incelenmiş ve analiz edilmiştir. Ancak strateji kullanımında gözlemlenen eksikliklerin ve gruplar arasındaki farklılıkların nedenlerinin araştırılması için aşağıdaki sorulara yönelik bilimsel çalışmaların sürdürülmesi yerinde olacaktır:

- *En yüksek düzeydeki strateji kullanımı neden Fransızca öğrenenlerde görülmüştür?*
- *En düşük düzeydeki strateji kullanımı neden İngilizce öğrenenlerde görülmüştür?*
- *“Duyuşsal stratejiler”, “Bellek stratejileri” ve “Bilişsel stratejiler” diğer stratejilere göre neden daha az kullanılmaktadır?*
- *Strateji eğitimi konusunda nasıl bir yaklaşımın ya da modelin uygulanması düşük strateji düzeylerinin yükselmesinde etkili olmaktadır?*

Bu sorular incelendiğinde görüleceği gibi, bundan sonra yapılacak araştırmalarda farklı yabancı dillerden yola çıkarak strateji kullanımı, strateji eğitimi ve öğrenci başarıları arasındaki ilişkilerin daha derinlemesine incelenmesi gerekmektedir. Bu alanda yapılacak çalışmaların, kuramsal boyutun yanı sıra uygulama boyutunu da kapsamıyla yabancı dil öğretimi alanı açısından somut ve yararlı adımlar atılmış olacaktır.

KAYNAKLAR

- Alptekin, C. (2007). Foreign language learning strategy choice: naturalistic versus instructed language acquisition. *Eğitimde Kuram ve Uygulama*, 3 (1), 4–11.
- Altan, M. Z. (2003). Language learning strategies and foreign language achievement. *TED Eğitim ve Bilim Dergisi*, 129, 25–31.
- Bekleyen, N. (2006). İngilizce öğretmen adaylarının dil öğrenme stratejileri kullanımı. *TÖMER Dil Dergisi*, 132, 28–37.
- Bimmel, P. & Rampillon, U. (2000). *Lernerautonomie und Lernstrategien*. München: Langenscheidt.
- Chamot, A. U. & Kupper, L. (1989). Learning strategies in foreign language instruction. *Foreign Language Annals*, 22 (1), 13–22.
- Chamot, A., U. (2001a). Issues in language learning strategy research and teaching. *Electronic Journal of Foreign Language Teaching*, 1 (1), 14-26. Retrieved December 23, 2010, from <http://e-flt.nus.edu.sg/v1n12004/chamot.htm>
- Chamot, A., U. (2001b). The role of learning strategies in second language acquisition. In M. P. Bren (Ed.), *Learner contributions to language learning – new directions in research* (pp. 25–43). Harlow, England: Longman.
- Cohen, A. (1998). *Strategies in learning and using a second language*. New York: Longman.
- Conseil de l'Europe. (2000). *Cadre européen commun de référence pour les langues. Enseigner, apprendre, évaluer*. Strasbourg: Didier.
- Cook, V. (1996). *Second language learning and language teaching (2nd edition)*. Bristol: Arnold.
- Council of Europe (1997). *European language portfolio : proposals for development*. Strasbourg: Council of Europe.
- Council of Europe (1998). *Modern languages: learning, teaching, assessment. a common european framework of reference*. Strasbourg: Council of Europe.
- Cyr, P. (1998). *Les stratégies d'apprentissage*. Paris: Clé International.
- Karamanoğlu, S. Ş. (2005). *Almanca öğretmen adaylarında yabancı dil öğrenme stratejileri kullanımı*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Uludağ Üniversitesi, Bursa.
- Khalil, A. (2005). Assessment of language learning strategies used by palestinian efl learners. *Foreign Language Annals*, 38 (1), 108–119.
- Mandl, H. & Freidrich, H. F. (2006). *Handbuch Lernstrategien*. Göttingen: Horefe.
- Nisbet, D. L., Tindall, E. R., & Arroyo, A. A. (2005). Language learning strategies and english proficiency of chinese university students. *Foreign Language Annals*, 38 (1), 100–107.
- O'Malley, J. M. & Chamot A. U. (1990). *Learning strategies in second language acquisition*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Oflaz, A. (2008). Almanca Öğretmeni adaylarının dil öğreniminde kullandıkları öğrenme stratejileri. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 1(3), 279–300.
- Oxford, R. (1990). *Language learning strategies: What every teacher should know*. Boston: Heinle & Heinle.
- Oxford, R. (1993). Instructional implications of gender differences in second/foreign language (L2) learning styles and strategies. *Applied Language Learning*, 4 (1–2), 65-94.
- Rossi-Le, L. (1989). *Perceptual learning style preferences and their relationship to language learning strategies in adult students of English as a second language*. Unpublished Doctoral Dissertation, Drake University, USA.
- Rubin, J. & Thomson I. (1994). *How to be a more successful language learner*. Boston: Heinle & Heinle.
- Rubin, J. (1975). What the "good language learner" can teach us. *TESOL Quarterly*, 9, 41–51.
- Schmidt, R. & Watanabe, Y. (2001). Motivation, learning strategies, and pedagogical preferences. In Z. Dörnyei & R. Schmidt (Eds.), *Motivation and Second Language Acquisition* (pp. 313–359). Honolulu: University of Hawaii.
- Silahsızıoğlu, E. (2004). *Öğrenme stratejileri ve teknikleri bağlamında yabancı dil olarak almanca ve türkçe öğretim süreçlerine karşılaştırmalı bir bakış*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, İstanbul Üniversitesi, İstanbul.
- Sprörer, N. & Brunstein, J. (2005). Diagnostik von selbstgesteuertem Lernen. Ein Vergleich zwischen Fragebogen- und Interviewfragen. In C. Artelt & B. Moschner (Eds.), *Lernstrategien und Metakognition* (pp. 43–65). Münster: Waxmann.
- Stern, H. H. (1975). What can we learn from the good language learner? *Canadian Modern Language Review*, 31, 304–318.
- Tok, H. (2007). Öğretmen adayların kullandıkları yabancı dil öğrenme stratejileri. *Doğu Anadolu Bölgesi Araştırmaları Dergisi*, 5 (3), 191–197.
- Wenden, A. & Rubin, J. (Eds.). (1987). *Learner strategies in language learning*. London: Prentice-Hall International.
- Woodrow, L. (2005). The challenge of measuring language learning strategies. *Foreign Language Annals*, 38 (1), 90-98.

Extended Abstract

This study covers students who are registered in different departments at Hacettepe University and who are learning English, German and French at the Preparatory Class of the School of Foreign Languages.

We can list the main aims of this study as in the following: a) to find out if there is any significant statistical difference between those learning English, German and French in terms of using strategies; b) to calculate the correlation between six different strategy types by finding out what kind of language learning strategies and at what level the students learning a foreign language use; c) to calculate the correlation between the use of direct and indirect strategies by the students.

For “memory strategies”, “cognitive strategies”, “metacognitive strategies”, “affective strategies” and “social strategies” of students learning English, German and French, it can be said that the difference between the means of the use of foreign language learning strategies is significant statistically at a confidence level of 95 percent. For “completing the missing information strategies” of students learning English, French and German, it can be said that the difference between the means of the use of foreign language strategies is not significant statistically at a confidence level of 95 percent.

When considering all the sections, it is observed that all the students use the strategies in each section to a certain degree (at least 2,36- at most 3,75 ratio). When comparing the mean scores of all the sections with each other, it is seen that the same sequencing is obtained. The sequencing is as follows: in the use of foreign language learning strategies, the highest ratio is for French and the lowest ratio is for English. German in every section takes place in the second place after French.

Group of students learning one of the three languages more often use “meta-cognitive strategies” and “social strategies” among the indirect strategies and use “memory strategies”, “cognitive strategies” and “completing the missing information strategies” among all the direct strategies.

Direct strategies are foreign language learning strategies whose degree of importance and effectiveness are mostly emphasized in studies about language learning strategies. However, data obtained from the study shows that the degree of using direct strategies by Turkish university students learning foreign language is lower than the degree of using indirect strategies. It is found that for each of the three language the mean scores of using “memory strategies” and “cognitive strategies” is lower than the mean scores of other strategy types. This situation indicates that it is essential to educate Turkish students about the use of especially “memory strategies” and “cognitive strategies” as direct strategies.

If language learning strategies mean “plans that are made and implemented for the purpose of language learning”, then there is a concrete relation between language learning strategies and the question “how can one learn a language better?”. Based on this, mental, cognitive, affective and even all learning processes should be analyzed and the findings should be evaluated and used for better language teaching. For this reason, one should remember that the way of being a conscious language learner is to use the language learning strategies more effectively. A good language learner should be the kind of learner who is active, productive, who practices, questions; in brief, who knows and uses the language learning strategies (Chamot, 2001).

What is important in using foreign language learning strategies is that a foreign language learner who has achieved to be an autonomous learner knows what strategy to use for what purpose and when. This is achieved by internalizing the strategies taught by the teacher and then determining the next areas of these strategy usages himself/herself. Apart from this, as indicated in the Common European Framework of Reference for Languages of the European Board, if there are strategies that are used by the students unconsciously, it is necessary to expand and vary their areas of usage and educate learners about this. In this respect, the task of the foreign language teacher is to identify students’ use of strategies in the classroom, and then teach the use of strategies by using the appropriate techniques from the proposed ones (Cyr, 1998).

As a result of this study, the use of foreign language learning strategies by the students learning English, German and French at the Preparatory School of Hacettepe University is examined and analyzed. However, in accordance with the findings obtained, it would be suitable for scientific research to follow up to study the reasons for the deficiencies and differences. To illustrate, the

question “in contrast to what is expected, why does highest degree of strategy use is achieved by French learners but not by English learners?” can be asked.